

Svitavy '79

DOSTAVENÍČKO V DIVADLE

Sotva se naplno rozběhne běžná divadelní sezóna, už tu máme jeden z vrcholů kulturního života v našem okrese – divadelní přehlídku ve Svítavách. Tvoří neodmyslitelný článek Měsíce československo-sovětského přátelství a je vyhledáván skutečnými příznivci divadelní múzy. Také odbočky SČSP tradičně počítají v listopadu jako s přední položkou svého plánu činnosti s návštěvou některého představení přehlídky.

V závodě Technolen Svítavy mají už řadu let s účastí na přehlídce dobré zkušenosti. Nejenže zajišťují hlavní patronaci (letos mají hlavní patronát nad divadelním souborem Svatoň z Brna, který uvedl v neděli 4. listopadu hru M. Badžijeva Duel), ale především – starají se o hojnou účast

Předseda závodní odbočky SČSP soudruh Jaroslav Minařík nám řekl: „Také letošní Měsíc československo-sovětského přátelství bude mít v naší od-

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her

Zpravodaj č. 2

6. listopadu 1979

bočce slavnostní průběh. Zahájili jsme ho už 31. října členskou schůzí, kde jsme mimo jiné v referátu připomněli význam Velké říjnové socialistické revoluce pro pokrokový vývoj ve světě. Naše odbočka byla mezi prvními v závodech okresu, která obnovila činnost po krizových letech 1968–69. Od roku 1970 vyvíjíme soustavnou aktivitu, navázali jsme přátelské styky s vojáky Sovětské armády. Naši práci řídí devítičlenný výbor, který se schází jedenkrát měsíčně. Máme už 230 členů a usilujeme o to, dosáhnout 30 % organizovanosti

pracovníků závodu v našem svazu.

Také na letošní přehlídku ruských a sovětských divadelních her půjdeme společně. Ve spolupráci se závodním výborem ROH zajišťujeme účast na patronátním představení a podle možností i na dalších. K zajištění účasti jsme svolali aktiv předsedů dílenských výborů ROH a spolu s důvěrníky SČSP jejich prostřednictvím zabezpečujeme distribuci celé stovky vstupenek. Jde nám o to, abychom co nejširšímu počtu našich pracovníků poskytli pěkný kulturní zážitek.

Dobrá účast a zájem o přehlídku mají v závodech svou přirozenou základnu. Vždyť tu jsou tři kolektivy BSP nesoucí název „Československo-sovětského přátelství“ a tento titul mají i dva provozy – úpravna a výroba páskových tkanin.

Jedním z těchto kolektivů je BSP ČSP na provoze technických tkanin, vedená soudružkou Eliškou Herinkovou. Sympatická dělnice, nositelka podnikových a resortního vyznamenání, soudružka Herinková nám řekla:

(Pokračování na str. 2)

(Pokračování ze str. 1)

„Na přehlídku chodíme od jejího vzniku každým rokem. Ani letos nezůstaneme stranou. Byli jsme už na zahajovacím představení 2. listopadu, podle možností půjdeme i na další. Sovětské hry nás dovedou upoutat, to potom o nich hovoříme v kolektivu, hodnotíme, přemýšlíme. Vždycky je také o čem.“

Tak tedy pěkné zážitky i v té letošní, sedmé přehlídce a na té příští na shledanou.

— — ★ ☆ ★ — —

Divadelníky Makyty Púchov není třeba divákům zvláště představovat. Letos k nám přijždějí potřeť a na svém repertoáru mají hru N. V. Gogola Revizor.

CO SOUVISÍ S PŘEHÍDKOU?

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách není jenom přehlídkou nejlepších amatérských divadelních souborů, ale úzce s ní souvisí i řada dalších akcí. Tou nejvýznamnější byl bezesporu krajský seminář na téma Současná sovětská a angažovaná tvorba a moderní sovětská scénografie.

Metodici okresních kulturních středisek, členové souborů z celého kraje, ale i všichni hosté, kteří k přehlídce nerozlučně patří, měli možnost slyšet velmi zasvěcený výklad nejen o tvorbě v SSSR, ale mohli se poučit i o moderním tvorbě scén pro jednotlivé hry. Slyšeli jsme celou řadu titulů i s komentářem, co se hodí pro amatérské soubory, jak s těmito texty pracovat a znovu se opakovala skutečnost, o které mluvíme už delší dobu.

Že dnešní amatérské divadlo se bez pomoci profesionálních umělců už neobejde. Za všechny, kteří tuto záslužnou činnost realizují, jmenujme alespoň soudružku Jarmilu Černíkovou, která právě v oblasti dramaturgie mnoha souborům velmi pomohla. Jedním z mnoha příkladů jsou amatéři z Rakovníka. Jsou zde letos podruhé a obě hry upravila právě soudružka Černíková.

Rovněž při tvorbě scény je pomoc profesionálů neocenitelná. Známe mnohé, jako např. Antonín Vorel, Karel Zmrzlý nebo mladý talentovaný Martin Zbořil, kteří jsou „dobrymi dušemi“

amatérských kolektivů a pomohou mnohdy ještě více, než je návrh scény. Scéna musí hercům pomáhat, musí dotvářet celkový rámec hry, a proto nestačí scénu pouze navrhnout, ale je zapotřebí jezdit na zkoušky a přímo na jevišti provádět takové úpravy, které jsou ku prospěchu věci.

Seminář nastínil i cestu, jak dál v amatérském divadle a byl pro všechny zúčastněné přínosem.

Nedílnou součástí přehlídky je rovněž pohovor s porotou a účinkujícím kolektivem, který jsme nazvali volnou tribunou. Volnou proto, že má přístup každý milovník divadla a může kdykoliv zasáhnout do dialogu.

Už v loňském roce jsme realizovali tuto volnou tribunu až druhý den ráno po představení, aby byl dostatek času, a můžeme konstatovat, že je to forma správná. Nehodnotí se pouze zhlédnutá inscenace, i když toto je úkol prvořadý, ale porota hovoří se souborem o dalších plánech a poskytuje cenné rady, např. k tvorbě scény, kostýmům, celkové dramaturgii souboru, hovoří se rovněž o jednotlivých přehlídkách, kterých se soubor už zúčastnil a o mnoha dalších oblastech, které jsou ochotníkům blízké.

Samozřejmě, že o divadle se hovoří všude, o přestávkách v divadle, při setkání s patrony, jak už bylo konstatováno, divadlem a přehlídkou žije v těchto dnech celý okres, a tak to má být. Všichni ti, kterým jsou „prkna, zname-

nající svět“ blízká, se mají navzájem lépe poznávat, vyměňovat si zkušenosti a snažit se o stále vyšší úroveň amatérského divadla.

Stálým a milým hostem přehlídky je doc. dr. Eva Šmeralová, proděkanka AMU a členka představenstva ČUV SČSP. Vítěznému souboru předává vždy Putovní pohár A. P. Čechova, věnovaný ČUV SČSP, a své bohaté zkušenosti předává zájemcům o divadlo na odborných seminářích.

PATRONI, HOSTITELÉ, PŘÁTELE

Důležitým předpokladem toho, aby se hostující divadelní soubory cítily ve Svitavách jako doma, je vytvořit jim zázemia, obklopit je pohodlím a starostlivostí. Tak jak to bývá mezi hostem a hostitelem, patří k užité zvyklosti důstojné uvítání, vzájemné představení a informace o svém životě, počastování i podarování drobnými suvenýry a samozřejmě přátelská rozmluva, během níž nejlépe padají přehradý rozpaků a konvencí.

To všechno se snaží organizátoři a představitelé, mající kolem přehlídky co do činění, čestně a svědomitě plnit. Vždyť na vytvoření otevřené a soudružské atmosféry závisí zdar každého vystoupení a spokojenost jak diváků, tak souborů samých. Tak především je nutno uvést, že přicestovavším souborům věnují pozornost nejvyšší okresní orgány. Předseda nebo jeho jménem místopředsedové okresního národního výboru ve Svitavách už tradičně a rádi vítají členy divadelních souborů ve velké zasedací síni, za účasti hlavního patrona, ostatních patronů a dalších představitelů. Ujistí soubory svou přízní, seznámí je s naším okresem a předají jim drobné upomínky na náš kraj. Naoplátku jim členové souboru porozpráví o své práci, svém městě a poděkují za pěkné přijetí.

Tím ale naše povinnost pečovat o hostující soubor zdaleka nekončí. Ale to bude třeba říci vše pořádku.

Soubory, které k nám do Svitav hodlají přijet na festival, poznáváme už dlouho, dlouho předtím. Už čtvrt roku dozadu přijíždějí vedoucí nebo zástupci souborů na schůzky řídicího výboru, aby se představili a aby se mohly dohodnout vzájemně nejvýhodnější podmínky jejich pobytu u nás. Zde se se zástupci divadelních kolektivů setkávají i zodpovědní činitelé patronů — těmi jsou velké průmyslové závody, jednotná zemědělská družstva a státní statky, ale i školy, instituce atd.

Tou chvílí se také roz-

bihají rozsáhlé organizační přípravy u patronů. Je jich vždy několik - vždyť to není maličkost připravit vše co nejlépe - ale garanci za přípravu má hlavní patron, jakým bývá např. závod TOS Svitavy, Adast Polička a další. Vezměme si za příklad třeba TOS Svitavy. Měsíc před přehlídkou svolal tento jeden z hlavních patronů schůzku spolupatronů a dohodl zejména podíl každého na propagaci přehlídky, finanční stránku, distribuci vstupenek a další věci. Sdruží se zkrátka síly i nápady. Vybraná delegace patronů pak doprovází „svůj“ soubor od jeho příjezdu do Svitav až po rozloučení. Vítá ho u nás, druhý den spolu se souborem vykonají akt kladení věnců k pomníku

Rudoarmejce na třídě Julia Fučíka, pak provází soubor při přijetí na ONV. Zbytek dne tráví divadelníci přípravou inscenace, zkouškami přímo na jevišti, mohou si zajít podívat se na hodnocení souboru, který vystupoval den před nimi a sbírají síly na své vystoupení.

Pak přijde večerní představení, na něž se přijdou podívat zejména pracující patronátních závodů. V n. p. TOS Svitavy zajišťují účast na představení ZV KSČ a ROH, SSM, odbočka SČSP - a vždy hledí odměnit vstupenkami nejlepší jednotlivce a kolektivy. A po divadle se jde na večeri a přátelské posezení se zástupci patronů, aby v družné besedě zhodnotili přínos přehlídky a blíže se poznali.

Další den ještě soubor vyslechne podrobné hodnocení ústřední poroty a chystá se k návratu domů. Loučení s patrony bývá někdy veselé, někdy méně - podle letory každého.

Přesto, že pobyt každého souboru ve Svitavách je pořadatelsky dobře připraven a přesně plánován, může se stát, že někdy něco zaskřípe. Zatím nám to ale soubory vždy prominuly. Vždyť drobné potíže jsou bohatě vyváženy množstvím načerpáných dojmů, nezapomenutelných zážitků a zkušeností i novými, neformálně zrozenými přátelskými svazky mezi lidmi i mnohdy stovky kilometrů od sebe vzdálenými. A to je to vůbec nejcennější a hlavní.

★ ★ ★

Hostem letošní národní přehlídky je rovněž divadelní soubor Svatoboj ZK Zbrojovky Brno, který se svitavskému obcenstvu představil hrou M. Badžijeva Duel. Příběh vztahu dvou mužů k jedné ženě nenechal nikoho lhostejným, společně s autorem jsme se zamýšleli nad tím, jací by lidé měli být ohleduplní jeden k druhému a jakou formou by měli řešit své problémy.

Svým způsobem experimentální bylo vystoupení kolektivu Lidového divadla ze Svitav 5. listopadu. Balada o poručíkovi a Marjutce je známá, ale netradiční pojetí a velmi dobré herecké výkony uspokojily i toho nejnáročnějšího diváka. Vhodně volená hudba a působivá scéna dotvořily kulisu večera, na který budeme ještě dlouho vzpomínat. Postavu komisaře vytvořil dlouholetý člen Lidového divadla, režisér a herec František Hanauska.

BEZPŘÍSPĚVKOVÍ DÁRCI KRVE A NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA

Stalo se už tradicí, že jedno představení přehlídky je věnováno bezpříspěvkovým dárcům krve. Okresní výbor ČSČK spolu s řídícím výborem chce alespoň tímto malým dárkem poděkovat za to nejcennější, co člověk dává, za krev.

Řídící výbor vždy vybírá takovou hru, která zaujme všechny věkové kategorie.

Letos „padl los“ na divadelní soubor Klubu pracujících z Trutnova. Mají na svém repertoáru hru Andreje Kutěrnického Nina, s kterou se zúčastnili přehlídky angažované tvorby v Úpici, a společně s Lidovým divadlem ze Svitav reprezentují Východočeský kraj na svitavské přehlídce.

Jejich představení je současné, současné v tom smyslu, že se zabývá otázkami, blízkými i nám. Vztahy a problémy mezi mladou a starší generací, mezi rodiči a dětmi, se řeší i u nás. Objevuje se však i další problém, problém

maloměstského způsobu života, s kterým se bohužel setkáváme i my.

Na všechny tyto otázky se snaží Andrej Kutěrnickij odpovídat svou hrou Nina.

Ještě před přehlídkou jsme hovořili s ředitelem Klubu pracujících v Trutnově s. ing. Vladimírem Heftlejšem. Dostali od OV ČSČK ve Svitavách krásný dopis, ve kterém jim píše, že se na jejich představení velmi těší a jsou rádi, že pro dárce krve bude hrát právě soubor z Východočeského kraje. Soudruh Heftlejš, mimochodem také jeden z členů divadelního kolektivu, odpověděl, že je pro ně velkou ctí hrát pro takové obecenstvo a že se budou snažit ze všech sil, aby představení dopadlo dobře.

To bylo před zahájením přehlídky a samozřejmě i před představením trutnovských ochotníků.

V sobotu 3. listopadu připravili bezpříspěvkoví dárce krve hostujícímu souboru krásnou atmosféru, citlivě reagovali na každou situaci na jevišti a na oplátku Trutnovští předvedli zajímavé představení s dobrými hereckými výkony, nápaditou scénou. Celkový dojem byl velmi příznivý a všichni ti, kterým bylo divadlo vybráno jako malý dárek, odcházeli spokojeni. A to byla pro hostující soubor ta největší odměna.

— — — — ★ ☆ ★ — — — —

Představujeme HOSTY Z RAKOVNÍKA

Divadelní soubor z Rakovníka není třeba divákům nějak obsírně představovat. V r. 1977 vyhrál Jiráskův Hronov a vzápětí na to Svitavy s hrou Borise Vasiljeva ... a jitra jsou zde ti chá, když na svitavské národní přehlídce získal ještě Cenu za kolektivní herecké výkony a Cenu České mírové rady.

V letošním roce přijíždí soubor do Svitav znovu, a to s hrou současného leningradského autora Eduarda Šima Setkali se dva, kterou uvede 9. listopadu.

Dramatik, kterému je třicet let, se ve svých hrách zamýšlí nad vztahy mezi lidmi, nad tím, jací by měli být a jací

ve skutečnosti jsou, i nad vztahy na pracovištích.

Potěšitelné je to, že píše o mladých lidech formou komedie, a takové hry soubory přitahují. Rakovnický kolektiv není výjimkou, protože je mladý a hra Setkali se dva je mu blízká.

Příběh mladých dělníků ze stavby, kteří mají nejen určité problémy v práci, ale i ve svém soukromém životě, se odehrává v zábavné rovině, ale přes o nás nutí k zamyšlení, vždyť například s tím, že nové byty mají spoustu závad, se setkáváme i u nás a i u nás bychom se s takovými

nepořádky už konečně měli vyrovnat.

Jsme přesvědčeni o tom, že tak, jak se hra libila v Rakovníku a na dalších soutěžích, bude se líbit i ve Svitavách a my přejeme rakovnickým ochotníkům na jevišti Lidového divadla hodně úspěchů.

Festival ruských a sovětských divadelních her

Zpravodaj č. 2. — Vydává řídící výbor národní přehlídky — Text Zpravodaje připravili L. Kružiková a J. Strouhal. — Odpovědný redaktor L. Kružiková. — Náklad 600 kusů. — Svitavy dne 6. listopadu 1979. — Vytiskly Východočeské tiskárny, n. p., Pardubice, provoz Svitavy. — Povoleno VČKNV, odborem kultury, č. kult. — 1156/79.